

Warszawa, dnia 10 listopada 2016 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach

(druk nr 316)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach, zmierza do nowelizacji:

- 1) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z późn. zm.),
- 2) ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1330).

Wymieniona w pkt 2 ustawa o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach, została w dniu 31 lipca 2015 r. zaskarżona do Trybunału Konstytucyjnego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w trybie kontroli prewencyjnej (przed podpisaniem ustawy), w zakresie zgodności jej art. 1 pkt 6 (w części dodającej art. 14a ust. 2 do ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) oraz art. 1 pkt 20 lit. b (dodającego do ustawy o ochronie zabytków art. 50 ust. 4 pkt 1a), z art. 2 oraz art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Ponieważ wyrokiem z dnia 25 maja 2016 r. (Kp 2/15), Trybunał uznał zaskarżoną nowelę za zgodną z Konstytucją, została ona, po jej podpisaniu przez Prezydenta, ogłoszona w Dzienniku Ustaw i wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, tj. z dniem 25 listopada 2016 r.

Między dniem uchwalenia ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach, a dniem jej ogłoszenia, ustawa o ochronie zabytków była nowelizowana dwukrotnie, w tym ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz. U. poz. 1505).

Modyfikacja ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach, jeszcze w okresie *vacatio legis*, jest zatem niezbędna w celu zapewnienia jej spójności z rozwiązaniami prawnymi wprowadzonymi do ustawy zmienianej w czasie od uchwalenia noweli do jej wejścia w życie po wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

W art. 1 w pkt 1 noweli zaproponowano zmianę art. 24a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w ten sposób, aby do krajowego rejestru utraconych dóbr kultury wpisywane były także zabytki wpisane na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Korekty zaproponowane w art. 1 pkt 2 - 4 noweli są konsekwencją zmiany przepisów określających wymagania stawiane osobom prowadzącym prace lub badania przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz prowadzącym badania archeologiczne, wprowadzonych do tej ustawy na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów.

Przepisy te wymagają uzupełnienia o wymogi, jakie powinny spełniać osoby prowadzące prace konserwatorskie, prace restauratorskie i badania konserwatorskie przy zabytkach wpisanych na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Nowelizacja ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach (art. 2 noweli), również jest wynikiem zmian przyjętych uprzednio ustawą o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów.

Ponieważ tą ostatnią ustawą istotnie zmodyfikowano treść art. 36a i art. 37 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, kolejna zmiana tych samych przepisów powinna się odnosić do ich aktualnego brzmienia (art. 2 pkt 1 noweli).

Art. 1 pkt 13 ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o muzeach, rozszerza ustawę o ochronie zabytków o art. 37a, dotyczący zasad przechowywania i transportowania zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa. Przepis oznaczony jako art. 37a został jednak wprowadzony do ustawy zmienianej już

wcześniej, ustawą zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów. Reguluje on obecnie kwestie związane z wymaganiami, jakie muszą spełniać osoby uprawnione do prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

W konsekwencji normy dotyczące zasad przechowywania i transportowania zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa, muszą zostać zamieszczone w innym miejscu (art. 2 pkt 2 noweli).

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 29. posiedzeniu w dniu 4 listopada br. pochodziła z przedłożenia poselskiego (druk sejmowy nr 891, wpłynął do Marszałka Sejmu w dniu 29 września 2016 r.).

Projekt ustawy skierowany został do I czytania w Komisji Kultury i Środków Przekazu. Projekt ustawy nie był przedmiotem kontrowersji ani istotnych zmian.

Za przyjęciem ustawy głosowało 429 posłów, przy jednym głosie przeciw i jednym wstrzymującym się.

III. Uwagi szczegółowe

W art. 1 w pkt 2 noweli zaproponowano zmiany w art. 37a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Modyfikacja sprowadza się do rozszerzenia art. 37a ust. 1 i 2 w ten sposób, aby uwzględnił, że wskazane w tym przepisie kwalifikacje do kierowania pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonymi przy zabytkach wpisanych do rejestru, obowiązywały również osoby kierujące analogicznymi działaniami przy zabytkach wpisanych na Listę Skarbów Dziedzictwa.

Należy jednak rozważyć, czy analogicznej korekty nie wymaga także art. 37a ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami stanowiący, że przepisy art. 37a ust. 1 i 2 stosuje się do osób, które samodzielnie wykonują prace konserwatorskie, prace

restauratorskie lub badania konserwatorskie, prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 2:

a) polecenie nowelizacyjne otrzymuje brzmienie:

„art. 37a otrzymuje brzmienie:”

b) pozostałą treść oznacza się jako art. 37a oraz dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do osób, które samodzielnie wykonują prace konserwatorskie, prace restauratorskie lub badania konserwatorskie, prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru albo na Listę Skarbów Dziedzictwa.”

Maciej Telec

Główny legislator